

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Bernáth László

Cím:

LILLEA

Forrás:

Ünnepi ukrán filmbemutató

(Hely)

Esti Hírlap

(Idő)

1900. jún. 23.

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tár

791.45

Hely

Idő

1960

Személy

Helyszám

Jelenet a filmből

Lilea — Liliom. Karcú, hamvas, érintetlen virágszál. A napfény szétnyitja szirmait, a viharban mélyen hajladozik, minden durva érintésre ijedten megrebben, s ha tülerős a szél, vékony szála derékban roppan. A film első kockáin a harmincfelekkel ékesen virágozó liliomszál nemcsak nevét kölcsönözte a kis jobbágylánynak, de jelképesen a virág sorát is példázza a tragikus történet.

Tárász Sevczenko, a költő soha nem feledkezett meg Tárász Sevczenkóról, az ukrán jobbágyfiúról, aki az igavonó robot mellett azt is látta, hogyan virul ki a hamvas szerelem a földhöz tapadt jobbágykunyhók között. És látta, hogyan alázzák meg még a szerelmükben is büszke testvéreit: a kozákokat. Lilea című elbeszélő költeménye egy ilyen tragikus jobbágy szerelem népdal-egyszerűségű története. Lileát eljegyzése napján elkívánja hercegi földesura. Szerelmének pedig bujdosás, örök vakság lesz a sora, őt magát a herceg gyilkos golyója öli meg. A színes, csupa lírai melegséggel, fényel átszótt mese szinte kínálkozott balett-feldolgozásra, s most *Vronszkij* és *Lapoknis* rendezők a kijeji Operaház *Danykevic*s zenéjére készült balettjét vitte filmre.

Tisztelettel nyúltak Sevczenko költeményéhez, miközben kitűnő lehetőségeket teremtetek a koreográfus számára is. Az első jelenetsorok a nyáreji vígság áradó jókedvében az ukrán népi tánc minden bravúráját, ellenállhatatlan lendületét, formai változatosságát felvonultathatják a táncosok. A főszereplők ketőseiben, az egymásratalálás, majd a fájdalmas búcsú képeiben egyre stilizáltabban jelentkeznek a néptánc-elem, s mind több helyet kap a klasszikus balett. A következő képsor a cigánytáborba visz el, s itt újabb táncfolklór csillogtatására nyílik alkalom. Az erdei álomjelenet melankolikus, vágyódó hangulatát már ismét hagyományos balettformákkal érzékeltetik a kitűnő táncosok, hogy az utolsó képekben a földesurak előtt eljátszott *Paris—Venus—Helena*-jelenetben a táncművészet legrégebbi hagyományaihoz, a pásztorjátékokhoz nyúlnak vissza az alkotók.

A filmművészek hűséggel szolgálják az eredeti balettművet. A felvevőgép különleges látószögeivel sikerrel fokozzák a táncformák kifejező hatását. Csak ott használtak a táncból idegen motívumokat, ahol erre a történet folyamatossága miatt elkerülhetetlenül szükség volt. Talán növelte volna a plasztikus kifejezőerőt, ha a tánc közben a felvevőgép többet mozog. A film cselekménye alatt párhuzamosan elmondott Sevczenko-költemény szerencsésen olvadt eggyé a zenével, táncnal. (*Weöres Sándor* kitűnő fordításában, *Mádi-Szabó Gábor* előadásában hallottuk magyarul.)

A rebbenő tekintetű Lileát *Jersova*, a kijeji Opera szolista táncolta. Puha érzékenység, romantikus lendület és színészileg is kitűnő alakítás jellemezte táncát. Valóban: Lilea — Liliom volt. Partnere, a jobbágyfiút alakító *Vizirenko-Kijavin* elsősorban a népi táncjelenetekben hódítja meg a nézőt, a férfias erő, lírai könynyedség, nemes határozottság erényeivel. A kijeji Operaház csodálatosan harmonikus ba-

lettkara adja a keretet Lilea napfénybe tárulkozó, majd ifjan sárba hulló élete történetéhez.

Bernáth László

★

Tegnap este a Puskin Filmszínházban a hazánkban tartózkodó szovjet kulturális delegáció jelenlétében *Mihályfi Ernő*, az Elnöki Tanács tagja ünnepi beszédével megnyitotta az ukrán filmhetet. A beszéd után levetítették a Lilea című filmet.